

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «АКАДЕМІЧНА КУЛЬТУРА»

**Луковенко Ілля
Геннадійовича**

кандидат історичних наук,
доцент кафедри етики та
естетики Навчально-
наукового інституту філософії
та освітньої політики
i.h.lukovenko@udu.edu.ua

I. Основна мета дисципліни формування у здобувачів цілісної системи знань про академічну культуру як складову академічного середовища університету через ознайомлення із цінностями драгоманівської спільноти, поняттями академічної комунікації, академічної доброчесності та інтелектуальної власності в академічній культурі закладів вищої освіти, основами організації наукових досліджень.

II. Місце навчальної дисципліни в програмі підготовки фахівців Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки
ЗПО6
Цикл загальної підготовки

III. Програмні результати навчання

ПРН1. Володіти основними знаннями і поняттями з педагогіки, психології, педагогіки дозвілля, теорії і методики культурно-дозвіллевої діяльності та рекреації.
ПРН5. Уміти застосовувати інноваційні методи та креативні освітні технології в процесі проведення комплексних педагогічно-рекреаційних заходів на основі полікультурного підходу, принципу солідарності поколінь.
ПРН8. Уміти оцінювати власні професійні здобутки та визначати перспективи особистого професійного розвитку

IV. Короткий зміст дисципліни

Змістовий модуль 1. Академічна культура як освітнє явище

Тема 1.1. Ціннісні засади академічної культури. «Ідея університету» як концептуальна основа академічної культури. Академічна культура як єдність цінностей, норм, моделей поведінки, та їх практичних результатів. Гуманізм як академічна традиція української та європейської вищої освіти. Гуманізм М.П. Драгоманова як основа академічної культури. Цінності, норми та правила поведінки в академічному середовищі. Академічна свобода та демократія в структурі академічної культури. Сучасні тренди розвитку академічної культури.

Тема 1.2. Академічна комунікація. Організаційна культура університету та культура особистості. Структура та рівні академічної культури. Соціальна згуртованість університетської спільноти та її чинники. Психолого-педагогічні аспекти академічної комунікації. Українські реалії та перспективи мультикультурної академічної культури. Інституційні форми забезпечення академічної культури (структура університету (деканат, кафедра тощо), студентські органи самоврядування, наукове товариство студентів та аспірантів, профспілка тощо). Етичні принципи академічної комунікації на суб'єкт-суб'єктній, гуманістичній основі. Академічна культура у викликах онлайн-освіти.

Тема 1.3. Культура спілкування і мовлення в академічному середовищі. Науковий стиль мовлення. Усна й писемна форми наукового стилю. Культура мовлення, мовленнєвий етикет як компонент комунікації. Усне мовлення. Публічний виступ, презентація, доповідь: єдність форми і змісту; вербальна й невербальна складові. Навички академічної дискусії, полеміки. Писемне мовлення. Основні жанри наукового мовлення: монографія, стаття, есе, курсова робота, курсовий проєкт, дипломна робота, дисертація, підручник, посібник, реферат, тези, анотація (довідкова й рекомендаційна анотація, загальна й аналітична рекомендація), рецензія, лекція, огляд, дослідницька пропозиція, тези тощо.

Змістовий модуль 2. Академічна доброчесність та інтелектуальна власність в академічній культурі університетів

Тема 2.1. Ключові поняття проблематики академічної доброчесності та інтелектуальної власності

Українське законодавство у сфері дотримання академічної доброчесності та інтелектуальної власності. Форми порушень академічної доброчесності учасниками освітнього процесу. Інтелектуальна власність та проблема плагіату. Захист інтелектуальної власності педагогічного працівника та проблеми охорони інтелектуальної власності у сфері освіти в інформаційному суспільстві та мережі Інтернет. Об'єкти інтелектуальної

власності в галузі науки, освіти, літератури, мистецтва тощо. Світовий рух відкритого доступу до результатів дослідження та його виклики.

Тема 2.2. Дотримання права інтелектуальної власності як прояв академічної доброчесності. Загальні правила використання об'єктів інтелектуальної власності в академічній сфері. Види та способи порушення авторського права. Плагіат як форма порушення авторського права. Плагіат як явище: причини та передумови виникнення. Види та форми плагіату, його типологізація (рерайт, мозаїчний плагіат тощо). Самоплагіат. Причини порушення студентами правил академічної доброчесності та правові наслідки. Поняття етики наукових досліджень: коректність дослідника, обов'язки його наукового керівника, роль рецензентів та фахової спільноти. Дослідження плагіату в університетах Європи.

Тема 2.3. Університетські практики дотримання академічної доброчесності. Положення НПУ імені М.П. Драгоманова щодо академічної доброчесності. Органи забезпечення академічної доброчесності в структурі університету. Сервіси з пошуку текстових збігів: види програм, алгоритми виявлення запозичень, кваліфікація виявлених текстових збігів. Нормативно-правові документи (загальнонаціональні та локальні), що регулюють принципи академічної доброчесності в Україні. Відповідальність за порушення принципів академічної доброчесності та етики в Україні та у світі.

Змістовий модуль 3. Основи організації наукових досліджень

Тема 3.1. Види науково-організаційної діяльності здобувачів вищої освіти. Загальна характеристика науково-організаційної роботи здобувачів вищої освіти. Навчально-дослідна та науково-дослідна робота студентів. Основні види наукової роботи, їх структура та специфіка (реферат, курсова робота, есе, тези участі у конференції, доповідь на конференцію, наукова стаття, кваліфікаційна бакалаврська та магістерська робота тощо). Організаційний супровід наукових досліджень студентів. Наукові гуртки, наукові семінари.

Тема 3.2. Понятійний апарат методології студентських наукових досліджень. Наукове дослідження як особлива форма пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти. Сутність та процес проведення наукового дослідження. Характер та зміст дослідження в освітній галузі. Вибір теми наукового дослідження, обґрунтування її актуальності. Категоріальний апарат дослідження (актуальність, мета, завдання, об'єкт, предмет тощо). Специфіка оформлення теоретичних та емпіричних досліджень (із врахуванням спеціалізації). Презентація як форма оприлюднення результатів дослідження

Тема 3.3. Академічне письмо. Вміння змістовно викладати результати досліджень. Огляд правил оформлення джерел. Правила оформлення результатів наукових досліджень студентів (лапки, цитати, таблиці, малюнки, діаграми тощо). Особливості наукової стилістики. Академічне письмо як IMRAD (вступ, методи, результати, та дискусія (висновки)). Список літератури та джерельна база наукового дослідження. Правила цитування й оформлення покликань. Бібліографічний пошук. Укладання бібліографії дослідницької роботи. Каталоги. Пошук інформації в Інтернеті. Практичні поради щодо організації пошуку: мета та завдання інформаційного пошуку; типи та види пошуку (повнотекстовий пошук, пошук за метаданими, пошук зображень, адресний пошук, фактографічний пошук тощо). Сервіси для полегшення укладання бібліографії, бібліографічні менеджери (збирання, зберігання, організації, форматування інформації): EndNote, Zotero, Mendeley та інші. Правила транслітерування власних назв.

V. Назва кафедри та викладацький склад, який буде забезпечувати викладання дисципліни	Кафедра етики та естетики, Навчально-науковий інститут філософії та освітньої політики, Український державний університет імені Михайла Драгоманова Луковенко Ілля Геннадійович, кандидат історичних наук, доцент кафедри етики та естетики
VI. Обсяги навчального навантаження та терміни викладання дисципліни	На вивчення дисципліни відводиться 90 годин (3 кредити ЄКТС), з яких: денна форма: лекційних – 18 год., семінарських – 12 год., самостійної роботи – 60 год. заочна форма: лекційних – 6 год., семінарських – 4 год., самостійної роботи – 80 год. Дисципліна викладається у IV семестрі.
VII. Політика дисципліни	Політика навчальної дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності та визначається системою вимог, які ставляться до здобувачів вищої освіти в УДУ імені Михайла Драгоманова.
VIII. Основні інформаційні джерела для вивчення дисципліни	1. Вітченко А. О. <i>Основи наукових досліджень у вищій школі</i> : [підручник]. Київ: Ямчинський О. В. [вид.], 2020. 270 с. 2. <i>Основи академічного письма: методичні рекомендації та програма курсу</i> / укл. : Н. Шліхта, І. Шліхта; Проект сприяння академічній доброчесності в Україні. Київ: [б.в.], 2016. 61 с. 3. <i>Основи наукових досліджень: навч. посіб.</i> Київ : Вид-во Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова, 2020. 73 с. 4. Семенов О. М. <i>Академічна культура дослідника: європейський та національний контексти = Researcher's Academic Culture: European and National Contexts : навч. посіб.</i> ; Сум. держ. пед. ун-т ім. А. С. Макаренка, "Erasmus+ ", Programme of the European Union, EurDocs, програма модуля Жана Моне (2018-2021). Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2021. 215 с.. 5. <i>Що потрібно знати про плагіат: посібник з академічної грамотності та етики для "чайників"</i> / уклад. О. О. Гужва; Інститут соціально-гуманітарних

досліджень. Харків: Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна, 2016. 72 с. [Електронний ресурс]. URL: https://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/7681/1/%d0%a9%d0%9e%20%d0%9f%d0%9e%d0%a2%d0%a0%d0%86%d0%91%d0%9d%d0%9e%20%d0%97%d0%9d%d0%90%d0%a2%d0%98%20%d0%9f%d0%a0%d0%9e%20%d0%9f%d0%9b%d0%90%d0%93%d0%86%d0%90%d0%a2_books_ac-gr.pdf.

IX. Система оцінювання

Поточний контроль: оцінювання на семінарських і лабораторних заняттях, контрольні роботи.
Підсумковий контроль: іспит у 4 семестрі.